

N:o 27.

Af Herr **F. T. Borg**: *Angående anvisande af extra anslag för ordnandet af undervisningsväsendet vid Sveriges allmänna läroverk och pedagogier.*

Enär Kongl. Maj:ts förväntade proposition rörande ny löneroglering vid de högre och de femklassiga allmänna läroverken ännu ej blifvit Riksdagen förelagd, och oviss om de vilkor, som komma att deri innefattas, tager jag mig friheten föreslå:

att, för ordnandet af undervisningsväsendet vid Sveriges allmänna läroverk och pedagogier, på de grunder, som af Andra Kammaren blifvit antagna den 21 och 23 Mars 1881, i öfverensstämmelse med samma Kammares samma år Tillfälliga Utskotts (N:o 1) beslut i dess Utlåtande N:o 22 (sidorna 17—18), hvilket härmed bifogas, jemte det tillägg, att undervisningen hvarje år bör utsträckas till fyrtio, högst fyrtyotvå veckor, Riksdagen anslår ett belopp af sexhundrafemtiotusen kronor, deri inberäknadt hvad som genom höjandet af skolafgifterna kan inflyta, eventuelt, enligt Kongl. Maj:ts beräkning, 400,000 kronor, att å extra stat ställas till Kongl. Maj:ts förfogande år 1883, samt att, af nämnda belopp, högst etthundrafemtiotusen kronor, beviljas såsom tillfällig löneförbättring åt de lärare vid de allmänna läroverken och pedagogierna, som befinnas vara mest i behof deraf, äfven för det fall, att den förväntade utredningen af ifrågavarande undervisningsangelägenhet och förslag om löneroglering för lärarne icke hunnit åvägbringas under sistnämnda år.

Slutligen anhåller jag att, för den händelse ett *Särskildt Utskott* kommer att af Riksdagen tillsättas för behandling af förutnämnda bebadade proposition om ny löne reglering vid de högre och femklassiga allmänna läroverken, *denna* motion må af Stats Utskottet återlemnas till förberörda Särskilda Utskott.

Stockholm den 27 Januari 1882.

F. T. Borg.

(Transsumt.)

Andra Kammarans Första Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 4, öfver Herr F. T. Borgs motion, N:o 44, angående vissa ändringar i undervisningsväsendet.

och tillåter sig derföre Utskottet, på grund af här ofvan utvecklade åsichter,

hemställa, att Kammaran ville för sin del besluta, att Riksdagen i skrifvelse till Kongl. Maj:t

1:o. tillkännagifver sin åsigt,

- a) att samtliga universitetsexamina måtte, med bibehållande af den kompetens till embeten och tjänster, som nu genom dem förvärfvas, få afläggas af en hvar, som genomgått godkänd, vare sig real eller latinsk mogenhetspröfning, utan åliggande för den, som sig till universitets-examen anmäler, att genom någon preliminär eller kompletterings-examen hafva ådagalagt insigter i latinska språket;
- b) att de döda språkens läsning i allmänna läroverken bör framflyttas till sjette klassen;
- c) att — då, under förutsättning af bifall till punkten b), de nuvarande begge linierna i 4:de och 5:te klasserna kunna och böra sammanslås till en — endast ett nytt, främmande lefvande språk må, jemte tyskan, läsas i dessa klasser, samt att hvad som af den vunna tiden icke åtgår för undervisning i detta språk må anslås åt andra för den allmänna bildningen företrädesvis angelägna ämnen;

- d) att lägsta klassen af det allmänna läroverket bör indragas, att samtliga pedagogier böra indragas, samt att efter förutgången närmare utredning åtskilliga treklassiga läroverk samt möjligen äfven några femklassiga, i södra och mellersta delarne af landet belägna läroverk torde kunna indragas;
- e) att en sådan efter de olika klasserna proportionerad höjning af lärjungarnes terminsafgifter bör vidtagas, att derigenom en väsentligare lättnad i statens utgifter för dessa läroverk åstadkommes;

2:o. anhåller,

- f) att Kongl. Maj:t täcktes, för utredning af dessa frågor och utarbetande af förslag till förändringar i den nuvarande universitets- och skollagstiftningen i enlighet med ofvan angifna grunder, förordna en komité, sammansatt af erfarne män i olika samhällsställning och verksamhet; samt
- g) att Kongl. Maj:t, innan ändringen i läroverksstadgan med anledning af de förslag, som sålunda kunna komma att utarbetas, varder beslutad, täcktes lemna Riksdagen tillfälle att sig deröfver yttra.

Stockholm den 11 Mars 1881.

På Utskottets vägnar

A. Hedén.

N:o 28.

Af Herrar Carl Johansson, Anders Hansson och Stor-Mats Mathias Olsson: Om inrättande af ett Riksbankens afdelningskontor i Falun.

Stora Kopparbergs län, som enligt 25 § i reglementet för Riksbanken hör till dess hufvudkontors verksamhetsområde, är till sitt lokala läge mycket vidsträckt. Från många betydande orter inom länet har man icke mindre än 30 à 40 mil, ja till och med deröfver, till Stockholm; från dessa